

**Тихолоз Н. Петро Франко. Формула долі
(Життєпис на тлі доби) : монографія.
Львів: Львівський національний літературно-
меморіальний музей Івана Франка, 2021. 228 с., іл.**

DOI: 10.5281/zenodo.5201661

© І. Баран, 2021. CC BY 4.0

Франкознавство як окрема галузь україністики – явище для української культури традиційне і загалом, на позір, добре відоме. Історію життя Івана Яковича, його творчу спадщину, наукову діяльність, громадську та політичну активність досліджують уже не один десяток років. Але, здається, геній великого галичанина – невичерпне джерело для науковців, бо щороку ми отримуємо нові й нові дослідження з того чи того аспекту життя Франка.

Але більшість людей вважають найбільшим здобутком не плоди своєї праці, вплив на історію тощо, а тих, кого вони реально залишають по собі в цьому світі, тих, хто продовжить пам'ять про батьків, – дітей. Наскільки багато пересічна людина знає про дітей видатних особистостей нашої історії? Маємо впевненість, що небагато. Біографію Івана Франка чи, наприклад, Василя Стефаника ми загально пам'ятаємо ще зі шкільної лави, а от як склалися долі дітей українських геніїв? Скільки цікавого приховує в собі життя цих непересічних особистостей?

На ці та інші питання вже вкотре відповідає автор книги «Петро Франко. Формула долі» Наталія Тихолоз. Укотре, бо книга, яку сьогодні розглядаємо, це третя праця пані Наталії, присвячена дітям Івана Франка – Тарасу, Петру та Ганні.

Попри те, що книга сама по собі є безцінним джерелом маловідомої інформації про Петра Франка – наймолодшого сина Івана Яковича, авторка попідкувалася про те, аби цю інформацію викласти в цікавій для читача формі. Уже сама структура книги, яка схожа на дії театральної п'єси, дозволяє з більшим інтересом заглибитися в долю Петра Франка. Розділи книги названі «діями», вони становлять послідовну історію життя головного героя – від зовсім юного «франчати» до письменника, офіцера УСС, учителя, популяризатора фізичного виховання, хіміка, авіатора, вимушеного депутата Верховної Ради СРСР Петра Івановича Франка. У «інтермедіях» авторка розповідає про літературну діяльність героя, проводить повноцінний аналіз його творчості за темами, хронологією, дає цільну картину молодшого Франка-письменника. Такий підхід дозволяє не розпорозувати увагу читача, допомагає краще зрозуміти, чому пана Петра цікавили ті чи ті теми в літературі. Окремий розділ присвячений *magnum opus* автора – пригодницькому роману «Від Стрипи до Дамаску. Пригоди четаря УСС».

Життя Петра Франка було сповненим яскравими пригодами, спектр його інтересів був неймовірно широким, тому достойна поваги та старанність, із якою Наталія Тихолоз підійшла до висвітлення обраної теми. Окрім сотень історичних документів, літературних матеріалів, фактів біографії героя, їй довелося пізнавати нові для себе галузі знань – історія спорту, скаутських організацій, військова історія, історія української авіації, інженерія, фізика. І цей перелік ще неповний. Пані Наталія не лише опрацювала цей матеріал, але й подала його у зрозумілій для читача формі. У процесі читання не виникає питань, із якими треба звертатися до словників чи довідників, усі деталі пояснені на сторінках самого твору: від

структури організації «Пласт» до суті інженерних винаходів Петра Франка в царині молочарства.

Спрощує читання й велика кількість ілюстративних матеріалів: фото, документів, обкладинок книг, креслень. Життя Петра Франка розгортається перед читачем захопливо і яскраво, складно відірватися від книги. Саме таких науково-популярних видань не вистачає сучасній українській науці – де і науковець, і просто охочий до нової інформації отримають однаково корисний і цікавий досвід.

У заголовку книги винесена фраза «Життєпис на тлі доби». Це не порожні слова. Як епоха, у якій жив, боровся і прагнув Петро Франко, впливала на нього, так і його життєпис дозволяє нам краще зрозуміти суперечливі, складні, часто болісні сторінки історії України ХХ століття. У історії Франка ми бачимо відбиток тисяч історій молодих галичан, що росли і кріпили під впливом постаті Івана Яковича, який фактично виховав національну свідомість цілого регіону, у цій історії ми переживаємо піднесення визвольних змагань УСС і гірке розчарування їх фіналом, разом із Петром переживаємо й долі тисяч українців, що стояли на тяжкому роздоріжжі бездержавності, покинуті між двома режимами – польським та радянським. Немов через збільшувальне скло в долі головного героя відбивається історія цілого покоління, і авторці чудово вдалося передати цей аспект у своїй монографії. Читач розуміє і глобальну картину історичних процесів, у яких існував Петро Франко, і деталі його біографії, і як одне впливає з іншого.

Насамкінець стверджуємо, що робота Наталії Тихолоз «Петро Франко. Формула долі (Життєпис на тлі доби)» – це титанічна праця зі збирання огрому інформації, органічне компонування знань із різних галузей наук доступною для будь-якого читача мовою та й просто чудово написана книга, цікава і продумана, достойна пам'яті такої яскравої постаті як Петро Іванович Франко.

Дата подання: 23 липня 2021 р.

Дата затвердження до друку: 26 липня 2021 р.

Цитування за ДСТУ 8302:2015

Баран І. Рецензія : Тихолоз Н. Петро Франко. Формула долі (Життєпис на тлі доби) : монографія. Львів: [Львівський національний літературно-меморіальний музей Івана Франка], 2021. 228 с., іл. *Сіверянський літопис*. 2021. № 4. С. 181–182. DOI: 10.5281/zenodo.5201661.

Цитування за стандартом APA

Baran, I. (2021). *Retsenziia : Tykholoz N. Petro Franko. Formula doli (Zhyt'tiepys na tli doby) : monohrafiia*. Lviv: [Lvivskiyi natsionalnyi literaturno-memorialnyi muzei Ivana Franka], 2021. 228 с., іл. [Review : Tykholoz N. Petro Franko. The formula of destiny (Biography against the background of the day): monograph. Lviv: [Lviv National Literary and Memorial Museum of Ivan Franko], 2021. 228 p., ill.]. *Siverianskyi litopys – Siverian chronicle*, 4, P. 181–182. DOI: 10.5281/zenodo.5201661.

